

УДК: 368:339.13 (477)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Студ. Сокур Д. В., гр. БМО 1-17
Науковий керівник доц. О. І. Кремень
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є аналіз сутності та основних аспектів сучасного страхового ринку України та ідентифікація проблем його функціонування в Україні. Досягнення мети потребує вирішення наступних завдань: обґрунтувати сутність фінансового ринку, вивчити його стан, та проблеми й запропонувати напрямки їх вирішення метою забезпечення розвитку ринку страхових послуг.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є страховий ринок, предметом – теоретичні та практичні аспекти функціонування страхового ринку, а також стан та перспективи його розвитку в Україні.

Методи та способи дослідження. Для розкриття сутності та вивчення особливостей функціонування страхового ринку використані такі методи: монографічний, табличний, методи аналізу та узагальнення, систематизації та порівняння.

Практичне значення одержаних результатів полягає у науковому обґрунтуванні підходів щодо вивчення особливостей функціонування та перспектив розвитку страхового ринку України.

Результати дослідження. Страховий ринок є одним із невід'ємних елементів ринкової інфраструктури та фінансової системи будь-якої держави. Світовий досвід свідчить, що рівень розвитку економіки країни часто визначають за рівнем організації страхової справи, яка за рентабельністю у багатьох країнах світу випереджає промисловий та банківський сектори.

Ефективно функціонуючий страховий ринок по-перше, є важливою компонентою ринкової економіки і відіграє визначальну роль у формуванні загальноекономічної ситуації в країні, адже створює страхове середовище, здатне забезпечити страховий захист суб'єктам господарювання і фізичним особам,. По-друге, ринок страхування акумулює значні фонди неактивного капіталу й перетворює його у потужне джерело інвестиційних ресурсів, які активізують реальний сектор економіки і стимулюють соціально-економічне зростання країни [3].

Водночас, процес розвитку страхового ринку України супроводжується низкою таких проблем, як недосконалість державного регулювання ринку фінансових послуг, кризовий стан національної економіки, недостатній рівень впровадження інновацій страховими компаніями, недовіра з боку споживачів страхових послуг тощо. За такої ситуації страховий ринок України не може повноцінно виконувати свої економічні функції. Зазначене зумовлює необхідність пошуку шляхів прискорення розвитку національного страхового ринку, що сприятиме подоланню негативних проявів ризиків господарювання та зростанню національної економіки в цілому. Оскільки страхові компанії виступають фактично посередниками між учасниками фінансового ринку, то страховий ринок відіграє значну роль для розвитку та ефективного функціонування фінансового сектора економіки.

Страховий ринок в Україні все ще перебуває на початковому етапі розвитку, окремі його сегменти стрімко розвиваються, проте рівень страхового покриття залишається на низькому рівні (він складає лише 3,0-5,0%, тоді як у країнах Західної Європи - понад 95,0%). У нашій країні розвиваються лише класичні види страхування - КАСКО, майнове страхування, тоді як, наприклад, медичне страхування знаходиться на етапі зародження. Це обумовлено, в першу чергу, рівнем доходів населення та недостатньою законодавчою базою.

Відповідно до Концепції довгострокового соціально-економічного розвитку України до 2020 року, страхування має сприяти формуванню ефективної пенсійної системи, вдосконаленню управління ризиками фінансових ринків, розвитку малого та середнього бізнесу, захисту прав страхувальників.

Головною проблемою, що стримує діяльність українського страхового ринку є те, що він знаходиться у досить суперечливій та складній ситуації. Це є очевидним, адже питання капіталізації та стратегії розвитку своєчасно не були вирішені акціонерами страхових компаній.

Аналіз страхового ринку свідчить, що загальна кількість страхових компаній станом на 30.09.2018 становила 285, у тому числі СК "life" 1 – 31 компанія, СК "non-life" – 254 компанії, (станом на 30.09.2017 – 296 компаній, у тому числі СК "life" – 34 компанії, СК "non-life" – 262 компанії). Кількість страхових компаній має тенденцію до зменшення, так за 9 місяців 2018 року порівняно з аналогічним періодом 2017 року, кількість компаній зменшилася на 11 СК. Питома вага чистих страхових премій у валових страхових преміях за 9 місяців 2018 року становила 72,8%, що на 6,6 в. п. більше в порівнянні з 9 місяцями 2017 року. Протягом аналізованого періоду збільшилась кількість укладених договорів страхування на 16 968,2 тис. од. (або на 12,4%), при цьому на 11 799,2 тис. од. (або на 13,2%) зросла кількість договорів з обов'язкового страхування, в тому числі збільшилась кількість укладених договорів страхування від нещасних випадків на транспорті на 11 379,5 тис. од. (або на 13,7%). Кількість укладених договорів з добровільного страхування збільшилась на 4 089,2 тис. од. (або на 8,9%), в тому числі збільшилась кількість укладених договорів страхування від нещасних випадків на 3 713,8 тис. од. (або 14,9%), кількість укладених договорів страхування медичних витрат зросла на 605,9 тис. од. (або на 21,8%) [5].

Також слід зазначити такі проблеми розвитку сучасної страхової діяльності, які знижують її ефективність: спади та інфляційні процеси в економіці, відсутність страхової культури суспільства; випадки шахрайства як з боку страхувальників, так і нехтування правами страхувальників з боку страхових компаній; недостатній розвиток регіональних страхових ринків, які мають вагомі територіальні диспропорції; відсутність правового регулювання діяльності страховиків у сфері обов'язкового медичного страхування.

Висновки. Вірогідно, що найближчим часом ситуація на страховому ринку України не покращиться, бо без стабілізації всієї економіки України це неможливо. В перспективі потрібно забезпечити належні умови для стабільного розвитку як і українського страхового ринку, так і економіки України в цілому. З метою покращення ситуації страховикам необхідно переймати зарубіжний страховий досвід та змінювати власні моделі функціонування, зокрема: вдосконалювати механізм державного регулювання діяльності страхових компаній, впроваджувати новітні технології зі страхування та новітні стандарти якості обслуговування в цій сфері тощо. В свою чергу, держава має адаптувати до світових стандартів страхове законодавство, розробити Страховий кодекс, який би містив в собі всі законодавчі акти страхової сфери.

Ключові слова: страхування, страховий ринок, проблеми страхового ринку, страхові послуги.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гринчишин Я. М., Прокопюк А. В. Стан та перспективи розвитку страхового ринку України. Молодий вчений. 2017. №3 (43). – С. 622-626.
2. Діба В. А. Сучасний стан та перспективи розвитку страхових компаній в Україні. Економіка та держава. – 2016. – № 11. – С. 80-83.
4. Пурій Г. М. Страховий ринок України: сучасний стан та проблеми розвитку. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». № 10. 2018.
5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Режим доступу: https://www.nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/2018_rik/9_mis_2018/sk_9_mis_2018.pdf